

АСТЕЯ

Периодично издание на Дирекцията на Природен парк "Странджа"
Малко Търново, брой 2, август 2005 (година IX, брой XXIII)

РОДЕНА ОТ УСМИВКА

Когато Бог решил да сътвори Странджа, не изрекъл нито дума - само се усмихнал. И от тази божествена усмивка тя се родила. Скътала я в себе си Странджанската земя и я запазила во веки веков. Затова и днес тя продължава да прилича на усмивка - съдържана, загадъчна, неуспяла от скромност да се излее в щедър, весел смях. От където и да я погледнеш, обгърната в меки, вълнообразни, нежни контури, тя плува, струва ти се в безкрая...

ПАМЕТНИКЪТ НА ПРЕОБРАЖЕНЦИ - ВЪЗХВАЛА НА СМЕЛОСТТА И СЕБЕОТРИЦАНИЕТО

(102 години Илинденско-Преображенско въстание)

Странджа посреща жадуваната свобода 35 години след паметната 1878 година. Съгласно Берлинския договор почти цялото странджанско население остава в пределите на османската империя. Странджа и Източна Тракия са принудени да продължат борбата за национална свобода. Под ръководството на Вътрешната Македоно-Одринска революционна организация започват да се създават революционни комитети, смъртни дружини, доставя се оръжие, навлизат чети, избухват сражения. В м. Петрова нива през 1903 г. ВМОРО взема решение за обявяване на Преображенското въстание. Конгресът, състоял се в местността, избира главно ръководно боево тяло на въстанието в състав Михаил Герджиков, Лазар Маджаров и кап. Стамат Икономов, с началник на всички въоръжени сили Георги Кондолов. Странджа е разделена на 12 бойни участъка.

Въстанието избухва на 18 срещу 19 август в подкрепа на из-

бухналото две седмици по-рано в Македония Илинденско въстание. Без никакъв шанс за успех срещу смазващото превъзходство на противника и в непосредствена близост до столицата на османската империя, странджанци се жертват, за да подпомогнат въстаналите в Македония събрата и покажат на света непримиримостта си към робството. За няколко дни Странджа е освободена. Цели 26 дни трае епичната борба на няколко хиляди зле въоръжени въстаници срещу 40-хилядната редовна турска армия и безчислен башибозук. Заревото на пожарите надвисва над планината - изгорени са над 60 села, хиляди старци, жени и деца са избити или отвлечени.

Три четвърти от населението напуска родния край и намира спасение в свободната българска земя. На 5 септември 1925 г. няколко приятели и бойни другари на Георги Кондолов - Лептер Мечев, Георги Чепов, Тодор Петков и Димитър Арнаудов, пренасят тленните останки на войводата от Турция в гр. Малко Търново. Съхраняват ги като светилия в едно сандъче, на чиято предна страна са написани името, датата, месторождението на войводата и кога е убит. На задната страна са написани последните му думи: "Делото е свято, проклетите ще бъдете, ако не продължите борбата". Инициаторите за пренасяне на костите на революционера образуват временен комитет за събиране костите на борци, загинали за свободата на българите от Тракия и издигане на паметник в тяхна чест. Идеята получава активна подкрепа както от местното население в Странджа, така и от тракийските бежанци и народа от вътрешността на страната. На много места биват изградени комитети за набиране на средства за паметника. По инициатива на Централното раководство на Съюза на тракийските културно-просветни дружества, през 1953 г. на Петрова нива е поставена мраморна плоча в чест на 50-годишнината от въстанието с надпис, че тук ще бъде построен паметник. Проектът е изработен от архитектите Михаил Соколовски и Евгений Зидаров. Паметникът е построен от местен камък, изваден от самата местност.

Тържественото откриване на мемориала става на 16 август 1958 г. и на него присъстват живи Преображенци от Малко Търново.

Мемориалният комплекс в м. Петрова нива е включен в движението "Стоте национални туристически обекта".

КОМЕНСКИ - ЕВРОПЕЙСКИ ИЗМЕРЕНИЯ В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

В началото на 2005г. СОУ "Васил Левски" - Малко Търново кандидатства по програма СОКРАТ, подпрограма Коменски 1 - Училищно партньорство с проект "Богатствата на родния край". Продължителността на целия проект е три години: 2005-2008, като ще бъде реализиран в Средни общообразователни училища в Германия, Литва, България и Полша. Времетраенето на проекта ще бъде разделено на три части, всяка от които ще бъде обобщавана на срещи във всяка от партниращите страни.

От общо 209 подадени проектни предложения от цялата страна, Агенция СОКРАТ одобри 90, като проектът на СОУ "В.Левски" е класиран на 5-то място. Неодобри са 39 проектно-предложения, нелигитимни са 7, а 39 са в списъка на резервите.

Целта на три-годишния проект е да изгради знания у младите хора за природната и културна значимост на родния край и изграждане на регионална идентичност в един общ европейски "дом".

Дейностите по проект "Богатствата на родния край" ще дадат възможност за културно взаимопроникване, за опознаване на хората и преодоляване на стереотипите. В процеса на европейската интеграция ще се излявят усещането за собствена значимост и идентичност.

Дейностите ще бъдат документирани в общ уебсайт на роден и на английски език. Резултат ще бъде една многоезична, мултимедийна информационна банка, достъпна на CD в уебсайта, отпечатани материали за населените места и рецептурник. Те ще подобрят обмена на информация и ще подсилат у учениците мотивацията за изучаване на чужд език.

Първа част: 2005 / 2006

Дейностите в първата част са обединени под мотото "Нека взаимно да се опознаем". Разделени на малки групи, учениците ще откриват интересни исторически, географски и природни места в техните региони и ще документират сведенията. Главният очакван резултат е материалите на всяка държава да бъдат обсъждани в часовете по география, биология и история и да се представят на местната общност.

Втора част: 2006 / 2007

Обединяващото мото е "Как изработваме това?". Учениците ще издирват хора, практикуващи изчезващи традиционни занаяти. През зимната ваканция занаятчиите ще обучават младите хора. Обучените ученици ще споделят наученото с други ученици в часовете по Ръчен труд. След това ще представят постиженията си на изложби, организирани за местните общности. Главният очакван резултат са обменените умения между училищата-партньори на среща в Литва.

Трета част: 2007 / 2008

Мотото на третата част е "Да се съберем край масата". Учениците ще издирват типични за техния регион готварски рецепти. В часовете по български език и история учениците ще обсъждат рецептите и ще изведат историческото значение на традиционните ястия. През зимната ваканция домакини, в ролята на преподаватели, ще обучават младите хора да приготвят традиционни местни гозби. Главният очакван резултат е общо приготвяне, опитване и обмяна на кулинарни умения между партниращите училища на среща в Германия.

Особено ценно за учениците, включени в проекта, е усвояването на знания за планиране и оценка на дейностите, как да споделят и обменят опита си, да се засили мотивировката за изучаване на чужд език, да влязат в контакт с ученици от други държави, да се засили усещането за значимост и регионална идентичност и не на последно място да разберат културните различия и преодолеят натрупаните предразсъдъци.

Учителите също се обединяват около дейностите, обменят опит с други свои колеги, подобряват уменията си по разработване на проекти и изготвяне на заявления за кандидатстване по други проекти, преподавателите по Чужд език увеличават компетенциите и опита си.

Свое място в реализирането на проекта има и местната общност, която взима участие в училищния живот, в промоцирането на ценни туристически обекти. Училищните дейности се представят пред местната общност (презентации, изложби), местните хора се инициират за дейности, а усещането за значимост, местна идентичност и креативност се повишава.

Реализирането на проекта в голяма степен ще доведе до повишаване престижа на училището в Малко Търново чрез предлаганото по-атрактивно обучение, чрез изграждане на по-полезна образователна материална база и установяването на сътрудничество между училищата-партньори.

Партньори на СОУ "В.Левски" по проекта са Дирекция на Природен парк "Странджа", Сдружение "Златна Странджа"-М.Търново, Исторически музей - М.Търново и Дружеството за защита на природното и историческо наследство на "Бръшлян" (с. Бръшлян).

СОКРАТ е програма на Европейската Общност, предназначена да допринесе за развитието на образованието, както и за създаването на отворена Европейска област за сътрудничество в образованието. Програмата цели да интегрира страните - участници в най-голямата схема за европейско образователно и културно сътрудничество, съществувала някога.

Както е посочено в решението, с което е учредена (Решение 253/2000 на Европейския парламент и Съвета на министрите от 24.1.2000), основните цели на програмата СОКРАТ са да развива и утвърждава европейската образователна система на всичките ѝ нива; да осигури равноправен достъп до образователните ресурси на Европа във всички сфери на образованието; да спомогне за качествено и количествено подобряване на владеенето на чужди езици в ЕС, най-вече когато се отнася до по-малко използваните езици; да поощрява сътрудничеството и мобилността в сферата на образованието - насърчаване обмена между образователни институции; дизайн, изграждане и развитие на нови методи и ресурси за дистанционно обучение; развиване на обмена на информация; да насърчава разпространяването на образователни методи и ресурси на национално и европейско равнище чрез информационни и комуникационни програми.

В процеса на работа по осъществяването на тези цели, програмата насърчава равноправието между половете и прилагането на равни възможности по отношение на инвалиди. Така програмата съдейства за борбата срещу социалната неравнопоставеност, расизма и ксенофобията.

Програма СОКРАТ подкрепя следните видове дейности:

- разширяване и насърчаване на европейското сътрудничество в областта на образованието;
- проекти за развитие на приложението на иновациите в образованието;
- развитие на езиковите умения и преодоляване на културните различия;
- използване на информационни и комуникационни технологии в образованието;
- наблюдение и сравнителен анализ на образователни системи и политика в областта на образованието;
- дейности за размяна на информация и иновации.

В програмата участват:

- 15-те страни от ЕС: Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Ирландия, Италия, Люксембург, Холандия, Португалия, Испания, Швеция и Великобритания.

- страните участващи от Европейска свободна зона за търговия: Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

- 10-те асоциирани държави: България, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Словакия и Словения.

- Кипър, Малта и в най-скоро време - Турция.

Подпрограма Коменски дава възможност за осъзнаване и практическо осъществяване на Европейски измерения в областта на всички степени на училищното образование: предучилищна, основна (начален и прогимназиален етап) и гимназиална.

Обхваща три основни дейности, всяка една от които предоставя различни възможности за търсене и представяне на Европейските измерения в училищния живот.

Коменски 1 - подпомага създаване на партньорства между училища от различни европейски страни чрез работата им в общ проект, който да насърчава уменията за съвместна дейност между ученици и учители, представящи различни културни европейски модели.

Коменски 2 - дава възможност на преподавателите в училищното образование да се включат в квалификационни педагогически и езикови курсове, организирани в различни европейски страни

Коменски 3 - подпомага създаването на тематични мрежи между различни организации, работещи по подпрограма Коменски, които имат идентични интереси, обменят общи идеи и положителен практически опит.

Кой е Коменски?

Ян Коменски (1592 - 1670) е хуманитарист, чиито идеи са посветени на хармоничното съществуване на различните нации, толерантно отношение към различията и осъзнаване на ценността- единение в общност.

Според убежденията му възпитанието и обучението е единственият път за изява на безграничния човешки потенциал.

Катя Иванова

ПАРТНЬОРСТВА ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕ: ПРИРОДАТА ОТВЪД ПРИРОДОЗАЩИТАТА

Новият тригодишен проект на Българска фондация ДБиоразнообразие” (БФБ) търси отговор на предизвикателствата пред опазването на природата в България - от недостатъчната законова и нормативна основа, през нуждата от по-нататъшно засилване на капацитета на природозащитните институции, до природосъобразното използване на ресурсите.

БФБ ще работи за въвеждането на нови финансови стимули за опазване на природата, като освен разработването на пакет от проекти, ще започне да управлява по-активно финансовите си потоци и ще въведе използването на нови фондове - Насрещен фонд, Фонд за местни инициативи, Фонд за спешни нужди.

Основна цел на проекта е изграждане на ефективни партньорства за опазване на биоразнообразието в България чрез насърчаване на сътрудничеството, улесняване на диалога и укрепване на общността, свързана с биоразнообразието.

Друга важна част от проекта е създаването на публично-частни партньорства за бизнеса, свързан с биоразнообразието. В тази връзка ще бъдат прегледани подходящите бизнес инициативи и ще се определят тези, които могат да се превърнат в бизнес в полза на биоразнообразието. Целта е да се осигури подкрепа за избраните бизнеси чрез:

- Създаване на колективни марки за произход;
- Подкрепа за местни асоциации на производители чрез съвети и консултации;
- Осигуряване на обмяна на опит между избраните бизнеси и др.

За разлика от “регионалната” философия на Българо-швейцарската програма за опазване на биоразнообразието (БШПОБ), чийто приемник е БФБ, сегашният проект се основава на тематичния подход - работата се определя от национално значими теми. Но няма да се пренебрегне и работата на местно ниво, за което са избрани три моделни района - Северно крайбрежие, Южно крайбрежие и Странджа, и Пирин.

В района на Странджа БФБ ще работи за включване на заинтересованите страни в ефективното управление на биоразнообразието в Природен парк “Странджа”. За целта ще се подпомогне създаването на динамични (работни) местни групи и бъдещ Консултативен съвет за Природния парк. Ще се осигури възможност за изграждане на капацитет на местно ниво чрез обмяна на опит с други подобни защитени територии в страната или чужбина, както и чрез обучения, съобразно конкретните нужди на общността.

Надяваме се Фонда за местни инициативи, с който разполагаме за Странджа да бъде полезен за развитие на партньорствата и да подпомогне някои от нуждите на района, свързани с Парка.

В тази връзка инициирахме срещи с всички групи заинтересовани страни (регионални и местни организации, държавни институции и местни власти, активни граждани), работещи в района на ПП Странджа на които обсъдихме следните теми:

1. По-широко участие на заинтересованите страни в управление на ПП “Странджа” и необходимостта от възстановяване на Консултативния съвет към ДПП “Странджа”.
2. Нуждата от специфични обучения за участниците.
3. БФБ има възможност да осигури финансиране (или част от

него) за обменно посещение в страната (или в чужбина), съобразно интереса на участниците

4. БФБ осигурява местен фонд за партньорски инициативи, процедурите за изразходването на който трябва да се определят от заинтересованите страни.

През септември предстои обща среща на всички заинтересовани страни, а дотогава продължаваме да събираме идеите на всички заинтересованите по описаните по-горе теми.

Пишете ни на адрес: Бургас 8000, п.к. 189
e-mail: radostina.tzenova@biodiversity.bg
тел. 0888/508 502 Радостина Ценова

Използваме възможността да изкажем нашата благодарност към Дирекцията на ПП "Странджа" за подкрепата, която ни оказва при изпълнението на проекта в района.

*Радостина Ценова
(местен представител на БФБ за района на Южното Черноморие и Странджа)*

НЕСТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ ОТ НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ПП "СТРАНДЖА"

В средата на м. август ДПП "Странджа" и Българска фондация Биоразнообразие осъществиха инвентаризация на действащите сдружения и НПО в парка. Събраната база данни ще послужи за изграждане на Асоциация на тези сдружения. В продължение на два броя представяме събраната информация.

Дружество за защита на природно-историческото наследство на с.Бръшлян - "Бръшлян"

Председател: Тома Калоянов Петков

Брой членове: 25 души

Адрес на управление: с.Бръшлян, общ.Малко Търново

В с. Бръшлян основите на селския туризъм са заложени още преди 6 - 7 години. Поради това, че селото е архитектурен резерват (Постановление на МС от 1982 година), към кметството през 1996 год. е изграден инициативен комитет, който си поставя за цел да защитава и реставрира културните паметници на селото.

През 1998 год. инициативният комитет е регистриран като Дружество за опазване на природното и културно-историческо наследство на с. Бръшлян. За периода 1996 - 2002 г. са реставрирани два

параклиси ("Св. Пантелеймон" и "Св. Марина"), уредени са два музея - килийно училище етнографска сбирка. Камбанарията също е реставрирана и е закупена нова камбана. Уредена е Странджанска къща, за посрещане на туристи и гости.

От лятото на 1998 г. селото масово се посещава от ученически групи от Бургас, Варна, Казанлък и други райони на страната. Наред с това селото се посещава от туристи за един ден, а някои остават и с преспиване.

През 1999г. дружеството печели награда и диплом за "Оригинален подход в усъвършенстването на селищната среда" от регионален конкурс "Образцово селище - дом за утре", а през 2001 г. награда от Бургаската туристическа камара за създаване на нов туристически продукт.

През пролетта на 2001 г. е построен туристическият обект "Двата вриса", намиращ се на 2 км. от селото, с два заслона, две шатри, чардак и люлка. С помощта на ДПП "Странджа" е построен заслон в м. "Св. Пантелеймон" на 800 м от селото.

Организирана е седянка в двора на страндажанска къща - иторически паметник на културата. В нея през 1903 г. се водят сражения и са убити войводата Пано Ангелов и четника Никола Равашола.

През 2002 г. дружеството съвместно с кметството печели проект по програма "Фар" и същата година е изградена канализация на селото - една от най-важните предпоставки за развитие на туризма като поминък.

От 2000 г. до сега през селото са минали 12 000 чужденци, организирани туристи и 7 - 8 хиляди ученици и български туристи. Дружеството участва в създаване и развитие на туристически продукт, включва се активно в туристически борси, обучения и семинари.

Сезонна работа намират около 25 човека. Успехите на дружеството са постигнати с цената на много труд, ентузиазъм, голяма организаторска работа, а Бръшлян се превърна в атракция и еталон за развитие на туризъм.

Сдружение за издирване, възстановяване и опазване природното, културното и историческото наследство на с. Граматиково (СИВОПКИН)

Председател: Петко Тодоров Нанчев

Брой членове - 24 души

Адрес на управление: с.Граматиково, ул.Възраждане 1

Цели и предмет на дейност:

Развитие и обогатяване на културния живот на селото; опазване на традициите и обичаите в региона, издирване и възстановяване на местни традиции и занаяти; експониране на етнографски сбирки; координиране дейността на физическите и юридическите лица, които имат отношение към проблемите по опазването и възстановяването на природното, културно и историческо наследство на с. Граматиково; координиране на контактите с родените и живущите в селото и увеличаване на приятелите на с. Граматиково; осъществяване на връзки със сродни организации от страната и чужбина.

Сдружението е създадено през 2000 г., регистрирано в Окръжен съд гр. Бургас на 12. IV. 2000 г.

За ръководство на организацията е избран управителен съвет в

състав: инж. Петко Нанчев - председател и членове - Калинка Янговцова и Марушка Вълчева.

През 2001 год., сдружението кандидатства пред фондация "Отворено общество" и печели проект за възстановяване на народни обреди и традиционни заняти в странджанския край. През 2002 г. по проекта на територията на с.Граматиново са построени люлки и заслон, възстановено е оброчището на "Св. Св. Константин и Елена", където е построено малко парклисче, одърче, туристически заслон и мост (м.Язмицата). По този начин мястото освен като светилище служи и като кът за отмора и отдиш на туристите. По същия проект са закупени станове, на които се тъкат битови възглавници с традиционните за Странджа тъкани и багри.

През 2002 год. сдружението отново печели проект ("Подпомагане развитието на селския и екотуризъм в с.Граматиново") към Фондация "Отворено общество". Възстановен е народният обряд Янъвден в м. Димов врис, построени са заслон, малък параклис, мост и чешма.

През 2003г.обектът е тържествено открит, заснет е филм от телевизия СКАТ.

Сдружението организира представяне на странджански фолклорни обичаи и обреди пред обществеността. През есента на 2003г. в с.Веселие на конкурс е представен обичаят "Посрещане на Коледа". Съставът при читалището в с.Граматиново печели първа награда.

През лятото на 2004г. ръководството на сдружението участва активно при организирането на Националния фолклорен събор "Странджа пее" в с.Граматиново.

Сдружението участва активно и в трите издания на организирания от ДПП "Странджа" Фестивал на зеленката.

Неправителствена организация с обществено-полезна дейност "СЪВЕТ ПО ТУРИЗЪМ - Малко Търново"

Председател: Иван Иванов

Брой членове - 20 души

Адрес на управление: гр.М.Търново, ул.Малкотърновска комуна 3
Тел.за контакти: 05952/ 22 63, Тодорка Тодорова, секретар

Цели и предмет на дейност:

Да координира интересите и действията, да активизира инициативата на органи, организации и фирми, свързани с развитието на туризма на територията на община Малко Търново; да съдейства за разработването и провеждането на местната туристическа политика; привличане на български чужди инвестиции.

Основен предмет на дейност е : опазване, пропагандиране и туристическо интерпретиране на историческото наследство, културните ценности и други антропогенни ресурси /бит, обичаи, традиции;/ развитие на туристическата база и инфраструктура; подпомагане и контрол при спазване на туристическите стандарти и качеството на туристическото обслужване, участието във въвеждането и спазването на стандарти за качеството на туристическите дейности - лицензиране, категоризация, ниво на туристическите услуги.; осигуряване на информационна - рекламна и издателска дейност; участие в туристическата реклама и промоция на продукта на вътрешния и международния пазар; мотивиране на търговската етика в дейността на

туристическите обекти, независимо от формата на собственост и др.

Реализирани проекти и инициативи:

През 2004 печели проект "Залесяване на терени в жилищни комплекси на гр.М.Търново" на стойност 8400лв към Министерство на международното развитие на Великобритания (DFID).

Участие в туристически борси и обучителни семинари.

ЕКО Дружество "Борилото"

Председател: Желязко Стойчев Кирязов

Брой членове: 12

Адрес на управление: с.Бръшлян, общ.Малко Търново

тел. за връзка: 05952/ 48-31

Реализирани проекти и инициативи:

1. Изграден туристически заслон в м.Борилото
2. Изграден параклис "Св.Петка"
3. Възстановяване на местни фолклорни обичаи
4. Участие във Фестивал на зеленката
5. Създаване на туристически продукт

Сдружение с нестопанска цел за обществено-полезна дейност "Петрова нива", с.Стоилово

Председател: Иван Жеков Мунев

Брой членове: 11

Адрес на управление: с.Стоилово, общ.Малко Търново

Тел. за връзка: 0898786068; 0988763461; 05952/21-44; 05952/20-19

Предмет на дейност:

Стимулиране на общите действия за откриване, опазване, оценка и стопанисване на природното и културно-историческо богатство, намиращо се в с.Стоилово и свързано с неговата история.

Народно читалище "Екзарх Антим I" - С. Бродилово

Председател: Мариана Владимирова Колева

Секретар: Евдокия Янева Иванова

Брой членове: 45

Адрес на управление: с. Бродилово, община Царево

Тел. за връзка: 055068 / 310

Цели и предмет на дейност:

Запазване и развиване на местни обичаи и традиции. Събиране и разпространяване на знания за родния край

Реализирани инициативи:

1. Събиране и уреждане на етнографска сбирка
2. Участие във "Фестивал на зеленката"
3. Развитие на селски туризъм - демонстрации на фолклорни традиции и обичаи
4. Възстановяване на народни традиции и участие в патронните празници и фолклорни надпявания на селищата от община Царево.

Сдружение с нестопанска цел в обществена полза "Индипасха"(с.Сливарово)

Председател: Васил Димитров Буковски

Брой членове - 7 души

Адрес на управление: Малко Търново, к-с "Вишняев", бл.6, вх.А
Тел. за контакти: 0880/ 82 42 21

Цели и предмет на дейност:

Проучване, популяризиране и опазване на природните богатства на Странджа; проучване и опазване на културно-исторически паметници; възраждане и популяризиране на местни обичаи и празници; създаване на демонстрационни биопроизводства; възраждане на местни традиционни и природосъобразни занаяти и превръщането им в туристически продукт; организиране на регионални и местни екоакции

Реализирани проекти и инициативи:

1. Екоакция за почистване, укрепване на част от терена, изграждане на пейки и перила на пътеката и района на тракийско светилище Индипасха
2. Мобилизиране на местната общност за участие във възстановяване на поклонението на нестинарските села до м. Влахов дол (Родината)
3. Възстановяване на поклонението до светилището на Света Марина - най - голямото светилище в Югоизточна Тракия - 30.07.2005
4. Укрепване и реконструкция на сградата на кметството и бившия пункт за изваряване на ракия за развитие на екотуризъм

Сдружение "Златна Странджа" - Малко Търново

Председател: Мария Тодорова Патронова

Брой членове - 11 души

Адрес на управление: гр.М.Търново, ул.България 11

Цели и предмет на дейност:

Съхраняване идентичността на странджанските села и местното население; възстановяване на традиции, обичаи и занаяти; подпомагане местните общности за алтернативна заетост и включването им в природозащитни дейности.

Реализирани проекти и инициативи:

- Проект "Национален детски пленер по живопис "Странджанска дъга - Зунка"(2005, МОСВ)
- Проект "Богатствата на Странджа - обучение на туристически водачи"(2005, ЕкоОбщносто)
- Организиране и участие във Фестивал на зеленката (2004, 2005)
- Туристическо обучение на местната общност по екотуризъм
- Организиране на екоакции

Сдружение на ловците и риболовците - СЛР "Бекас", гр. Ахтопол

Председател: Стоян Панайотов Илиев

Брой членове - 112 души

Адрес на управление: Г. Ахтопол, обл.Бургаска, ул. "Странджа" 8

Тел.за контакти: тел/факс 0550 / 62-029

Цели и предмет на дейност:

- Повишаване на ловната култура на членовете на сдружението
- Грижи за дивеча
- Изпълнение на ловно-стопански мероприятия
- Създаване на биотехнически съоръжения в полза на дивеча
- Развитие на еко и ловен туризъм
- Реализирани проекти и инициативи:

Обучение на ловни надзиратели;

Обучение за повишаване квалификацията на членовете на сдружението;

Законодателна инициатива - участие в обсъждането ПУ на ПП Странджа / подават предложение за промяна, което е прието/ и на Закона за лова и риболова;

Закупуване на земя за изграждането на Ловен дом / до 2008 г. /; Разселване на дивеч / яребици /, дейности за подобряване на популациите на дивеч;

Поддръжка на 240 дка дивечови ниви в района на с.Резово, Синеморец, Ахтопол и Варвара.

Народно читалище "Васил Левски", с.Кости

Председател: Милка Тодорова Стоянова

Брой членове - 22 души

Адрес на управление: с. Кости, Община Царево

Тел.за контакти: 055069/310

Цели и предмет на дейност:

Развитие и обогатяване на културния живот; запазване на народните традиции и обичаи

Реализирани проекти и инициативи:

- Участие във Фестивал на зеленката
- Възстановяване на местни фолклорни обичаи.
- Участие в общински прегледи на фолклорното творчество
- Уреждане на етнографска сбирка в читалището
- Културен обмен с културно просветно дружество "Кости"- община Мелики, обл.Верия, Гърция

Народно читалище "Просвета", с.Граматиново

Председател: инж.Петко Нанчев

Брой членове - 37 души

Адрес на управление: с. Граматиново, Община Малко Търново

Цели и предмет на дейност:

Развитие и обогатяване на културния живот в селото; опазване на местните традиции и обичаи; организиране на празненства и концерти

Реализирани проекти и инициативи:

- Издирване и възстановяване на местни обреди и обичаи
- Експониране на етнографска сбирка
- Участие във Фестивал на зеленката
- Организиране и участие в Национален събор-надпяване "Странджа пее", с.Граматиново

Народно читалище "Просвета", Малко Търново

Председател: Комня Георгиева Кузманова

Брой членове - 180 души

Адрес на управление: Малко Търново, ул."България" 18

Тел.за контакти: 05952 / 21-49

Цели и предмет на дейност:

Развитие и обогатяване на културния живот в града; запазване на местните традиции и обичаи; развиване и подпомагане на любителското художествено творчество; събиране и разпространение на знания за родния край

Реализирани проекти и инициативи:

- Изграждане на Интернет център - Проект "Читалища"

Проект "С магията на Странджа" - Министерство на културата
Проект "Помощ за книгата" - Министерство на културата и Национален център на книгата

Участие в Национален събор-надпяване "Странджа пее"; Национален възпоменателен събор Петрова нива; Летни културни празници - Малко Търново

Народно читалище "Христо Ботев" Ахтопол

Председател: Димитрина Петкова Пашова
Брой членове - 90 души
Адрес на управление: Ахтопол, ул.Тракия 2
Тел.за контакти: 0550 / 63701
Цели и предмет на дейност:
Развитие и обогатяване на културния живот; опазване на местните традиции и обичаи; организиране на празненства и концерти
Реализирани проекти и инициативи:
Издирване и възстановяване на местни обреди и обичаи
Културен обмен с община Пинархисар -Турция; с община Керамоти - Гърция, с общини от Македония и Сърбия
Участие във Фестивал на зелениката
Участие във фолклорни изяви, концерти и надпявания

Бизнес център/Бизнес инкубатор - Малко Търново

Председател: Иван Желязков Иванов
Ръководител: Димитър Веселинов Александров
Брой членове - 5 юридически и 16 физически лица
Адрес на управление: Малко Търново, ул.Цар Калоян 9 А
Тел.за контакти: 05952/2972 ; 0889 388893
Цели и предмет на дейност:
Създаване на благоприятни условия за развитието на малкия и среден бизнес; подпомагане на МСП; генериране на нови идеи за устойчивото местно развитие.
Реализирани проекти и инициативи:
Проект JOBS "Заетост чрез подкрепа на бизнеса" - МТСП и ПРООН
Проект "Подкрепа за производителите на билки и алтернативни земеделски продукти"
Организиране на 9 професионални обучения
Проект "Екипи на колела" - МЗГ

Сдружение "ВРИС" с. Синеморец

Председател: Маргарита Чифликчиева
Брой членове - 37 души
Адрес на управление: с.Синеморец, Община Царево
Тел.за контакти: 055066/113; 0887/421759
Цели и предмет на дейност:
Опазване и съхранение на природата в ЗМ"Устие на р.Велека", "Силистар" и на територията на ППСтранджа и нейното популяризиране
Реализирани проекти и инициативи:
Опознавателна и образователна дейност по р.Велека
Възстановяване и поддържане на естествените водоизточници в ЗМ"Устие на р.Велека" и "Силистар"
Почистване на района
Създаване на екомаршрути до природни забележителности и исто-

рически обекти в Странджа

Обучение на местните жители по екотуризъм
Наблюдение на птици, пеперуди, редки растителни видове, спазвайки изискванията за опазването им

Сдружение Синеморец 2002

Председател: Анастас Петров Вълков
Брой членове: 10
Адрес на управление: с.Синеморец, Община Царево
Тел.за контакти: 055066/146; 0888 952948
Цели и предмет на дейност:
Опазване на колната среда; създаване на предпоставки за развитие на екопроизводства и екотуризъм
Реализирани проекти и инициативи:
Озеленяване на центъра на с. Синеморец
Реконструкция и изграждане на "Старата чешма"
Почистване на Северния плаж и устието на р.Велека

Дружество "Брод" - с.Бродилово

Председател: Стоян Янев Димитров
Брой членове: 22
Адрес на управление: Гр.Царево, обл.Бургаска, ул."Любен Каравелов" 7 А
Тел.за контакти: 0550/5 36 38; 0889 920451
Цели и предмет на дейност:
Дружество в обществена полза за възстановяване и реставриране на културно - исторически паметници, съхраняване на традиции и обичаи, развитие на екологичен и селски туризъм.
Реализирани проекти и инициативи:
Изграждане на туристически заслон - 2001 г. - финансиран от Монако;
Възстановяване на водоизточник в Бродилово / Монако /;
Изграждане на нова чешма в м. Калинча / Монако/
Изграждане на екоптека Синеморец - Царско кладенче - Бродилово, съвместно с община Царево - 2004 г. /Монако/

Сдружение с нестопанска цел "Кости" - с.Кости

Председател: Златка Димитрова Гърланова
Брой членове: 20
Адрес на управление: с.Кости, община Царево
Тел.за контакти:055069 / 231
Цели и предмет на дейност:
Опазване и популяризиране на природното и културно наследство; стимулиране на общи действия за оценка и разумно стопанисване на природното и културно-историческо богатство и неговото превръщане в ресурс за развитие на устойчивия туризъм.
Реализирани проекти и инициативи:
Екологична акция за почистване на нерегламентирано сметище край селото
Почистване на поречието на Велека
Поддържане и ремонт на параклиси "Св.Марина" и "Св.Илия"

*Мария Димиева- местен представител на БФБ и Катя Иванова
(информация за други сдружения и нестопански организации на територията на ПП"Странджа" очаквайте в следващия брой на "Астeya")*

Чудото миграция

В средата на лятото по Via Pontica - международната прелетна магистрала на птиците, става оживено. Различните видове вече са отгледали и обучили своите малки и заедно с тях поемат своето пътешествие на юг. По цял ден се точат многохилядните ята на белите щъркели и пеликаните, а грабливите птици оформят дълги пътеки, чертаещи техния път към топлите страни. През нощта на лунния диск могат да се наблюдават как прелитат милионните легиони на пойните птици. Над Странджа летят почти всички видове птици, които гнездят в Средна и Източна Европа и Западен Сибир, което прави Via Pontica един от най-важните миграционни пътища в Европа.

Причините всяка година милиарди птици да пресичат небето по време на ежегодните си миграции са по-кратките дни, намаляващата храна и студеното време на север. Птиците трудно биха преживели тези тежки условия и търсят местата с вечно лято, където храната е в изобилие. И така тези удивителни животни поемат своя път към топлите страни.

Някои птици изминават много малки разстояния по време на своите миграции, докато други прелитат хиляди километри, над високи планини и пустини. Например малкият креслив орел (*Aquila pomarina*) изминава повече от 19 200 км от Европа до Южна Африка - най-много от всички европейски видове птици.

Миграцията в сегашния ѝ вид е започнала преди около 15 000 г. в резултат на климатичните промени, настъпили след последното заледряване. По време на прелет съществуват определени миграционни пътища, които могат да се променят, ако изникнат силни бури или се измени околната среда. Например червеногушата гъска */Branta ruficollis/* в миналото е зимувала в района на Аралско море. Когато обаче то пресъхва почти изцяло, този вид вече преживява зимата в България. И до днес червеногушата гъска изминава пътя от Северен Сибир, където гнезди, през Аралско море до България, отклонявайки се значително от праволинейния и по-кратък маршрут.

При дългото си пътуване пътешествениците търпят много физиологически и поведенчески промени, изменят метаболизма си и начина на хранене. За това е много важно по пътя си те да имат места, където да се хранят и почиват. Едни от най-важните места за тази цел са комплекса на Бургаските езера и Странджа.

Миграциите биват денонощни и сезонни. Денонощните миграции са свързани предимно с местата за нощуване, денуване и хранене. Например патиците денуват в блата и езера, обрасли с гъста растителност, а привечер се отправят към обработваеми площи, посеви и др., и там се хранят през нощта. Сезонните миграции са характерни за много от птиците. При едни видове като осояд, малък креслив орел, вечерна ветрушка, сив жерав, бял щъркел, лястовица са периодични (пролет и есен), в едни и същи интервали от време. При други видове (Гъскоподобни) миграцията зависи от конкретните метеорологични условия. При периодично мигриращите видове прелетът протича или на широк фронт, или по строго определени миграционни пътища - бреговата ивица на морета и океани, речни долини и др. Поради това, че много от птиците не могат да пресичат големи водни пространства, на определени места като заливи, проливи и др. се образуват големи струпвания на многохилядни ята.

Никой все още не може да даде точен отговор какво кара птиците да мигрират, как става ориентирането, как се запомнят родните места и местата за зимуване. Учените използват най-новите технологии, за да разберат точно как мигрират птиците. Те са установили, че птиците се движат през нощта чрез вътрешен компас, като използват магнитното поле, и с външен компас чрез звездите, планините и реките. На много места в Европа, а и в света учените - орнитолози проследяват прелета, като се изследва числеността и времето на прелета, зависимостта от природните условия, за колко време и откъде преминават птиците. В България подобни наблюдения се извършват от края на 70-те години на 20-ти век, а в Странджа - от 2004 г.

И през тази година на хвостохранилището край Малко Търново ще се осъществи преброяване в периода от 15 август до 15 октомври, организирано от ДПП "Странджа". Експертите от Дирекцията, съвместно с доброволци от Българското дружество за защита на птиците в продължение на 2 месеца ще се опитат да дадат своя принос за изучаването на това явление. Досегашните наблюдения сочат, че по-голяма част от реещите се птици - щъркели, пеликани, жерави, грабливи и голяма част от пойните птици прелитат именно над Малко Търново. Превръщането с годините на хвостохранилището в подходящ за птиците биотоп го правят едно от най-важните места за тях в цяла Странджа. Ето защо именно тук са съсредоточени усилията по наблюдението и изучаването на чудото миграция.

*Спас и Светла Узунови
Тайлър Фокс*

НАЦИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ ПО ГОРИТЕ, АСТЕЯ
Специализирано издание на Дирекция на природен парк "Странджа".

Редактор: Катя Иванова

Централен офис: 8162 Малко Търново, ул. "Янко Маслинков" №1, тел. 05952/ 2229, тел./факс 05952/ 2963

офис Бургас: тел. 056/ 84 01 27, офис Царево: тел. 0550/ 5 28 58

strandja_park@abv.bg